

REFERAT 2018-21: Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer d. 17-04-2018

Mødedato Tirsdag d. 17. april 2018 kl. 16:00

Mødested Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Charlotte Riis Engelbrecht, Daniel Staugaard, Kirsten
Bachmann, Kristian Beuschau, Tom Hartvig Nielsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - det historiske perspektiv på landdistriktsarbejdet.....	4
Orientering - præsentation af medarbejderfunktioner.....	6
Orientering - projekt landsbybusser.....	10
Orientering - projekt cykelfærge.....	12
Orientering - eksempler på initiativer på landdistriktsområdet.....	14
Generel orientering.....	15

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

18/12689

Sagsresumé

-

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at

- godkende dagsordenen.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Godkendt med den tilføjelse, at der fremadrettet tilføjes et punkt på dagsordenen, med titlen ”orientering fra stående udvalg”.

Punkt 2: Orientering - det historiske perspektiv på landdistriktsarbejdet

18/12689

Sagsresumé

Landdistriktsområdet i Sønderborg har siden 2006 været organiseret i en ramme, kaldet "Sønderborg-modellen". Et landsbylaug er landsbyens talerør overfor omverdenen, og indadtil en samlende enhed for landsbyborgerne, foreningerne, erhvervslivet og andre interessegrupper. Der er i dag 34 landsbylaug (landsbyråd eller borgerforeninger) i Sønderborg Kommune.

Ca. 4 gange om året mødes alle formænd eller udpegede repræsentanter for landsbylaugene i det frivillige organ "Landsbyforum". Her deles erfaringer og udveksles idéer. Er der gennemgående temaer, udfordringer eller ønsker, kan disse bringes videre til behandling i Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, der er et §17 stk. 4 udvalg med reference til Økonomiudvalget i Sønderborg Kommune.

Sekretariat for landdistrikter, under forvaltningen Kultur, Turisme og Bæredygtighed bidrager med sekretærhjælpen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Forud for kommunesammenlægningen i 2007 arbejdede mange landsbyer over hele landet på en ny organisering, der kunne tale med en samlet stemme for at sikre, at landsbyerne ikke blev overset i de nye større kommuner. Mange lokalråd og landdistriktsråd så dagens lys i disse år. Nordborg Kommune havde mange års erfaring med landsbylaug. Erfaringer der kunne rulles ud som det gode eksempel til resten af den nye Sønderborg kommune.

For at sikre balance mellem frivillighed og politiske initiativer, blev Landsbyforum etableret som det sted, hvor repræsentanter fra landsbylaugene kunne mødes og drøfte udfordringer, udveksle erfaringer og sammen kvalificere ønsker til det daværende Landdistriktsudvalg og det ansvarlige politiske udvalg. Her skelnes mellem hvad landsbylaugene selv kan gøre, og hvad der er brug for administrativ og politisk støtte til at udføre.

Antallet af landsbylaug er vokset fra omkring 10 i 2007 til 34 i 2018 og endnu et er på vej. Landsbylaugene er over tid blevet bidragsydere med idéer, lokal viden og indsigt, engagement, lokale kræfter.

Det tidligere Landdistriktsudvalg, nu Udvalget for Landdistrikter, Natur & Fødevarer består af frivillige (én person som repræsentant for landsbylaugene i hver af de 7 gamle kommuner) og 5 byrådsmedlemmer.

Samtidig med at samarbejdet er vokset og resultaterne blevet synlige, er der tilført flere midler til landdistriktsområdet, bl.a. i form af timer til sekretariatet og puljemidler. På personaleledelsen kan nævnes opgradering af timetallet for landdistriktskoordinatoren fra 20 til 37 timer pr. uge i 2014 og ansættelse af en jobskaber i 2015.

Af puljer kan nævnes borgerinitiativpuljen med 500.000 kr. i 2016 til 1.000.000 kr. i 2018 og frem, og forprojektpuljen fra 2016 på 250.000 kr. I sidstnævnte kan udvalget afsætte midler til egne forprojekter. Samtidig med, at der er hentet

eksterne midler til større projekter har byrådet støttet med medfinansiering. Endelig er der i 2016 afsat 1.000.000 kr. til implementering af fødevarestrategien.

Et grundelement for et godt samarbejde mellem landsbylaug, forvaltning og politikere er god kommunikation. Infoland er en webbaseret platform for de 34 landsbylaug, der er koblet sammen med en kommunal hjemmeside, www.sonderborgkom.dk. Det er her, informationsstrømmen mellem landsbylaug og landsbyens borgere finder sted. Samtidig er dette stedet, hvor forvaltningen sender oplysninger til landsbylaugene om aktuelle sager eller deadlines. Målet er gensidig orientering, der har værdi for fælles udvikling.

Landsbyerne i Sønderborg Kommune har igennem generationer værnet om sammenhængskraften og de fælles værdier, der skabes på baggrund af de stedbundne, historiske og menneskelige værdier og ressourcer. Hvert lokalsamfund har bidraget til en mangfoldig og farverig beskrivelse af Sønderborg kommune via deres lokale udviklingsplaner.

Alle landsbylaug har en lokal udviklingsplan, der beskriver visionen (hvor vil man hen?), strategien (hvad skal der til, for at komme derhen?), og handlingerne (hvem gør hvad, hvornår og hvordan).

Tilblivelsen af de mange udviklingsplaner er sket i tæt samarbejde med forvaltningen og sekretariatet for landdistrikter, der har haft en faciliterende rolle. Det grundlæggende element er borgerinddragelse, og ønsket om at bibeholde og skabe kvalitet i levevilkårene for de 25 % af kommunens borgere, der bor i landdistrikterne. De lokale udviklingsplaner indarbejdes i de kommunale planer og strategier, hvor det er muligt.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Taget til efterretning.

Bilag

Notat vedrørende definitioner på landdistriktsområdet

Punkt 3: Orientering - præsentation af medarbejderfunktioner

18/12689

Sagsresumé

Sekretariatet for landdistrikter hører under afdelingen ”Turisme og Landdistrikter” i forvaltningen Kultur, Turisme og Bæredygtighed og tæller p.t. fire medarbejdere

Der er to fastansatte medarbejdere

- Landdistriktskoordinatoren, der beskæftiger sig med kontakten til landsbylaugene og implementering af udvalgets indsatsområder
- Jobskaberens der arbejder med jobskabelse indenfor turisme, fødevarer og ProjectZero-relaterede indsatser.

To medarbejdere projektansatte i INTERREG-projektet ”Benefit4Regions”

- Kommunikationsmedarbejder der er en deltidsmedarbejder, som har ansvaret for kommunikation af hele INTERREG-projektet ”Benefit4Regions”
- Projektleder der har ansvaret for Implementering af fødevarerstrategien i casestudiet: ”Lokale fødevarer”, der er et delprojekt under i INTERREG-projektet ”Benefit4Regions”

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Landdistriktssekretariatet har som primære opgave, at understøtte den borgerdrevne udvikling i Sønderborg Kommunes landsbyer.

Herudover arbejder landdistriktssekretariatet med opsøgende og netværksskabende arbejde overfor potentielle samarbejdspartnere uden for kommunen for at synliggøre landdistriktsområdet og understøtte visionen om, at Sønderborg er førende i landet, når det handler om at skabe gode levevilkår og arbejdspladser på landet.

-

Landdistriktskoordinatoren

Landdistriktskoordinatoren er ansat i en fuldtidsstilling og står for at koordinerer kontakten til og mellem landsbylaugenes bestyrelser, Landsbyforum og Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer.

Følgende generelle opgaver bliver udført:

- Sekretæropgaver for Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer
- Sekretær for Landsbyforum
- Teknisk drift og udvikling af Infoland (www.sonderborgkom.dk) i samarbejde med udbyder
- Sparring og facilitering af landsbylaugene, herunder samarbejde omkring de lokale udviklingsplaner
- Projektudvikling og projektstyring af diverse projekter
- Samarbejde med eksterne efter aftale med den administrative daglige leder på landdistriktsområdet
- Tværkommunalt samarbejde
- Tovholderfunktion på tværsektorielle projekter
- Fundraisingbistand til landsbylaugene (sparring i forbindelse med skrivning af ansøgninger)
- Opsøgende arbejde i forhold til kommunikation af relevant kommunal information til landdistrikterne

- Holde oplæg og udføre netværksskabende arbejde overfor potentielle samarbejdspartnere uden for kommunen for at synliggøre landdistriktsområdet

Der er løbende afrapportering til udvalget for status og effekter i henhold til indsatsområderne.

Jobskaberens:

Jobskaberstillingen blev evalueret i forsommer 2017 og stillingsbeskrivelsen er efterfølgende tilrettet og godkendt på møde i Landdistriktsudvalget den 6. juni 2017

1. Generelt:

En stor del af opgaveløsning skal ske gennem formidling af kontakten mellem de enkelte iværksættere / erhvervsdrivende til Erhvervsservice, Sønderborg Iværksætter Service, Vækstrådet eller andre relevante aktører, fremfor selv at yde direkte rådgivning.

Herudover skal jobskaberens i udstrakt grad fungere som et koordinerende bindeled mellem forvaltningerne og landsbyaktørerne ved jobskabende aktiviteter for at skabe resultater og nå målsætningen. I samarbejde med det øvrige sekretariat kan ydes projekt-støtte og -kvalificering af lokale projekter, for at genere ny økonomi til erhvervsfremmende aktiviteter.

Opgaverne er:

- facilitator ved netværksdannelse
- mødeledelse
- fødselshjælper fra idé til forretning
- sparringspartner / katalysator
- projektdeltager i Benefit4Regions med kundskaber i tysk og engelsk

2. Specifikt fra 2017 til 2019:

Hovedfokus skal være på turisme, ProjectZero-relaterede indsatser og implementering af fødevarer-strategien:

A. Turisme; understøttende funktion i forhold til lokale initiativer i hht. Masterplan for turisme, handel og kultur – f.eks. løft af oplevelsesøkonomien på Broagerland og Sydals via en fælles udviklingsplan, understøttende aktiviteter på Nordals i overensstemmelse med visionen om Nordals Resort, branding af Gråsten området via æblet samt grænseoverskridende aktiviteter i InterReg-projektet "Benefit4Regions".

B. ProjectZero-relaterede indsatser i overensstemmelse med den godkendte Varmplan 2015 og Strategisk Energiplan for Grøn Transport

C. Implementering af fødevarerstrategien i hht. kommunens strategi og InterReg-projektet "Benefit4Regions" godkendte case-studie om lokale fødevarer.

Opgaverne løses selvstændigt, men i tæt samarbejde og koordinering med Sekretariat for landdistrikter omkring borgerinddragende aktiviteter og pleje af erhvervsfremmende indsatser i landdistrikterne, herunder:

- Projektstøtte team i hht. realisering af lokale udviklingsplaner (landsbyprojekter og individuelle projekter, der skaber lokale jobs)
- Fundraising på udvalgte landsbylaug-projekter

- Tovholderfunktion på udvalgte partnerskabsprojekter mellem landsbylauget og kommunen

Samtidig sker grænseoverskridende samarbejde igennem projektet Benefit4Regions, hvor opgaverne er:

- Deltagelse i case om turisme
- Deltagelse i case om CO2-neutralitet i landdistrikterne
- Administration og dokumentation

3. Effektmåling:

Landdistriktsudvalget har fastsat målsætningen for jobskaber-funktionen til 5 virksomheder og 15 lokale jobs i perioden 2014 – 2018. I 2015 er etableret både Erhvervsservice, Vækstrådet, Sønderborg Iværksætterservice m.fl. der har egne mål omkring jobskabelser, der lapper ind over jobskabelser i landdistrikterne. Landdistriktsudvalget har godkendt følgende ændringer i målsætningen fra 2017 med evaluering i 2019:

- Antallet af selvstændige opgaveløsninger for jobskaber skal optælles og øges med 5% med 2017 som baseline. Af selvstændige opgaveløsninger kan nævnes:
 - Direkte henvendelser
 - Sparring med iværksætter/erhvervsdrivende
 - Antallet af sager i et tværgående støttetteam i kommunen
- Succesraten fra idé til forretning øges, herunder
 - Sparring på finansieringen så den erhvervsdrivendes/projektholders egne investeringsmidler forøges med min. 25%
- Antal formidlinger af kontakter mellem enkelte iværksættere/erhvervsdrivende til Erhvervsservice, Sønderborg Iværksætter Service, Vækstrådet eller andre relevante aktører fremfor selv at yde direkte sparring skal dokumenteres og evalueres løbende.

Kommunikationsmedarbejder i Benefit4Regions:

Kommunikationsmedarbejderen i Benefit4Regions har hovedansvaret for kommunikation af hele projektet.

Under gennemførelse af Benefit4Regions er der oprettet en projektansættelse på 20 timer pr. uge, hvor opgaven er at være ansvarlig for den eksterne kommunikation i projektet. Af øvrige opgaver kan nævnes ajourføring og implementering af kommunikationsstrategien, samt deltagelse i diverse møder med projekt- og netværkspartnerne. Det drejer sig om opbygning og etablering af kommunikations netværk mellem projekt- og netværkspartnerne, B4R hjemmeside: www.benefit4regions.eu, presse, implementering af strategi for sociale medier m.m. for hele projektet og sparring omkring kommunikation for casestudie-deltagerne.

Benefit4Regions er et fyrtårsprojekt for samarbejde i perioden 2016 - 2019. Det anvender de mange muligheder og potentialer i landdistrikterne i Tyskland og Danmark.

En unik række vidensinstitutioner, udbydere og institutioner arbejder på at udvikle løsninger på spørgsmål om regional udvikling, økonomiske forhold og videndeling på eksisterende tilgange og ideer.

Kommuner, distrikter, universiteter og erhvervsudviklingsagenturer kommer således ind i nye farvande. Målet er at skabe bedre projekter og resultater på områder som turisme, tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft, finansiering, digitalisering, bredbånd, CO2-neutral varmforsyning, tilgængelighed på stedet og lokal fødevarer, i et grænseoverskridende netværk af Benefit4Regions.

Projektleder i Benefit4Regions casestudiet: Lokale Fødevarer

For at gøre landdistrikterne attraktive og udnytte de historiske, stedbundne og menneskelige ressourcer vil netværksaktiviteter og innovation blive den samlede platform for at skabe udvikling. Et af de tværgående områder med et vækstpotentiale er fødevarerområdet, hvor et casestudie vil anvende dette potentiale som løftestang for at skabe vækst og merværdi indenfor erhverv, turisme, sundhed samt klima og miljø.

Projektlederen er ansat i 31 timer pr. uge indtil 31. december 2018 for at udføre nedennævnte opgaver. Medarbejdertimerne er øremærket case-studiet der bærer navnet: "Vitalisering af landdistrikterne – medborgerskab gennem netværksaktiviteter på fødevarerområdet". Dette omfatter desuden mødedeltagelse ved følge- og styregruppemøder, deltagelse i workshops vedr. casestudier samt udvikling af en fælles strategi og praksis overdragelse. Aktiviteterne i casestudiet understøtter kommunens fødevarerstrategi: "Sønderborg som klimavenlig fødevarerområde".

Målet er at etablere mindst fem handlekraftige netværk indenfor:

- Måltidsløsninger (herunder udvikling af et måltidskoncept ved SL2017)
- Sundhedsfremmende tiltag i institutionskøkkener
- Klyngebildelse mellem fødevareraktører (herunder etablering af "6400FoodMarket")
- Innovation og iværksætteri (herunder sparring omkring etablering af et inkubationskøkken i Kværs-Tørsbøl-Snurom)
- Synliggørelse og afsætning
- Integration med udgangspunkt i lokale fødevarer.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Taget til efterretning.

Bilag

Evaluering af Jobskaber

Punkt 4: Orientering - projekt landsbybusser

18/12689

Sagsresumé

Landdistriktsudvalget besluttede den 26. februar 2014, at arbejde med en ansøgning til Trafikstyrelsens ”Pulje til forbedring af kollektiv trafik i yderområder”.

Visionen var at nytænke mulighederne inden for kollektiv transport i landdistrikterne. Herudover skulle projektet udfordre de traditionelle juridiske, administrative og økonomiske måder at praktisere kollektiv kørsel samt samarbejde om kørsel på tværs af politikere, forvaltning, foreninger og borgere, erhvervsliv, eksterne partnere og videns institutioner.

Trafikstyrelsens pulje støttede projektet med 49%, dvs. 662.250 kr., mens byrådet bevilligede 500.000 kr. i 2015 og 2016. På baggrund af resultaterne fra projektet, har et følgeprojekt ” Alternative kollektive transportkoncepter: Andelstanken 2.0” netop modtaget tilsagn fra Trafikstyrelsens pulje på 435.900 kr., så projektet er forlænget til udgangen af 2018.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

”Bæredygtige kollektive transportkoncepter i landdistrikterne” er et analyse- og demonstrationsprojekt, der har til formål at udvikle bæredygtige transportkoncepter for øget fleksibilitet i den kollektive transport i Sønderborg Kommune. Øget fleksibilitet i form af at flere ture kan foretages ved hjælp af kollektiv transport, og at de nye løsninger som supplement til eksisterende transportformer og ruter, kan lede til en reduktion i antallet af husstande med to biler, samt færre køreture med 1-2 passagerer med der af følgende lavere CO2 udslip til følge.

Udgangspunktet var, at de udviklede koncepter med landsbybusser og -biler, samkørsel samt mindre tiltag, der letter adgangen til og understøtter den kollektive transport, skulle have stor overførbarehed til andre kommuner og landsbysamfund i landet. Den afsluttende rapport, der er udarbejdet på baggrund af erfaringerne fra projektet, skal bidrage til en skalering af erfaringerne.

De praktiske forhold i projektet

Landsbylaugene har som partnere i projektet lavet aftalen med udlejningsfirmaet AVIS, om leje af 3 busser (9 personer) og 3 delebiler, mens kommunen som ansvarlig for projektet har modtaget fakturaerne. Mellem kommunen og landsbylaugene er der lavet en aftale om støtte fra projektet, som er øremærket til omkostningerne ved leje i overensstemmelse med lejekontrakten mellem det pågældende landsbylaug og AVIS. Det kan også være nødvendigt ved en permanent løsning.

I opstarten af projektet viste det sig, at det er en forudsætning, at der tegnes de lovpligtige og nødvendige forsikringer og at alle involverede er bekendt med gældende forsikringsbetingelser for både køretøjer, chauffører og passagerer. Da der er mange forskellige chauffører i konceptet, skal der tegnes en særlig forsikring der tager højde for dette. Ved leje eller leasing af køretøjer skal der være ekstra opmærksomhed på gældende kontraktforhold, herunder opsigelsesfrister og kreditgodkendelser. På grund af manglende kapital og sikkerhedsstillelse kunne Landsbylaugene som almennyttige foreninger ikke kreditgodkendes.

Følgende erfaringer er opnået med projektet

Projektet har øget fleksibiliteten på transportområdet. Men forsøgskøretøjerne vurderes dog mere at være anvendt som erstatning for den manglende kollektive transport frem for et supplement. Ved forsøg med en delebil til de studerende i Sønderborg kan det konkluderes, at det især i sommerperioden har lettet de studerendes adgang til at opleve og få kendskab til hele kommunen - også landområderne. Især de udenlandske studerende har haft en gavnlig effekt af delebil.

Resultatet fra den 8 måneders demonstrationsperiode viser et reduceret antal rejser i egen bil. Dette har givet store kilometerbesparelser primært i form af samkørsel for brugere af landsbybusserne. Det kan ikke påvises, at der er sket en øget passagertilslutning til de kommunale busruter. Det kan endvidere konkluderes, at adgang til køretøjerne ikke har ændret brugerens adfærd i forhold til den konventionelle kollektive trafik.

Pilotprojektet har opnået en kilometerbesparelse og reduktion i CO₂-udledningen med en estimeret værdi på 5.480 kg i forsøgsperioden. På årsplan udgør besparelsen 8.220 kg, hvis kørselsmønsteret i de tre områder opretholdes. Selvom landsbybusser og -biler skulle fortsætte i det udviklede koncept eller i en tilpasset permanent ordning, kan forsøget ikke på nuværende tidspunkt konkludere, at brugerne enten vil afhænde bil nr. to eller undlade at anskaffe sig bil nr. to. Prismodellen er udfordret af, at mange allerede råder over bil nr. 2.

Fremadrettet

På baggrund af erfaringerne fra dette projekt samt input ved de tre lokale borgermøder og transportkonferencen den 22. juni 2017, var der behov for yderligere undersøgelser af de problemstillinger, der er lagt vægt på i evalueringen. Disse er formuleret i en tillægsansøgning til Trafikstyrelsens pulje med titlen: "Kollektiv transport i landdistrikterne - Andelsbevægelsen version 2.0.". I tilsagn af den 21. august 2017 støttes projektet med 49 %, dvs. 435.900 kr. Egenfinansieringen består af egne tovholder-timer i Sekretariat for landdistrikter, samt en bevilling fra byrådet på 436.900 kr. i 2018. projektet kører herefter videre i resten af 2018 med 3 landsbybusser.

Målet er økonomisk bæredygtighed, mere samkørsel og CO₂-besparelser på transportområdet i henhold til Strategisk energiplan for Grøn Transport samt øget fleksibilitet i den kollektive transport i Sønderborg Kommune.

Den 21. marts 2018 præsenterer Landdistriktskoordinatoren projektet, "Alternativ bæredygtige kollektive transportkoncepter i Sønderborg" ved European Mobility Week, workshop and award ceremony i Brussels. Fokus var på at introducere mobilitetsplaner for at opnå CO₂-neutralitet i 2029 (ProjectZero). Deltagerne ved workshoppen var nationale mobilitetskoordinatorer fra hvert EU-land samt borgmestre og repræsentanter fra flere store europæiske byer. Det, de øvrige deltagere fandt inspirerende, var det tætte udviklingssamarbejdet mellem landsbylaug, forvaltning, politikere, Sydtrafik, ProjectZero og Insero E-mobility for at finde en bæredygtige løsninger, der kunne understøtte CO₂-neutralitet 2029, mens det korte sigt var mere samkørsel, færre familier med 2 biler og mindre CO₂-udledning i henhold til Strategisk Energiplan for Grøn Transport. Budskabet ved workshoppen var borgerinvolvement og planlægning mod et fælles overordnet mål (kunne være FN's Verdensmål eller hos os ProjectZero).

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Taget til efterretning.

Punkt 5: Orientering - projekt cykelfærge

18/12689

Sagsresumé

På baggrund af en bevilling på 100.000 kr. fra Erhvervsministeriets landdistriktpulje og 100.000 kr. fra landdistriktsudvalgets forprojektpulje den 1. december 2016, er der lavet en forretningsplan for en eldreven cykelfærge mellem Brunsnæs og Langballigau i Tyskland.

Formålet er at øge vækst og jobskabelse samt sammenhængskraft over grænsen mellem vandre- og cykelruter, kulturinstitutioner og de fælles kultur og naturområder i det unikke område omkring Flensborg Fjord.

Forretningsplanen peger på en løsning med en Solarfærge med plads til 12 personer og 12 cykler ved rutesejlad mellem Brunsnæs og Langballigau, der kan omstilles til en 45 personers charter-båd udenfor rutesejladsen og i skuldersonen.

Planen er præsenteret for de tyske samarbejdspartnere i Tourismus Agentur Flensburger Förde GmbH (TAFF) og der var tiltro til projektet og enighed om, at arbejde videre henimod en mulig opstart inden 2020.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Brunsnæs/Iller/Busholm landsbylaug og Sekretariatet for landdistrikter i Sønderborg har i samarbejde med TAFF udarbejdet en forretningsplan for en cykelfærge mellem Brunsnæs og Langballigau, som også kan bruges til charter, det vil sige som event- og udflugtsbåd.

Forretningsplanen peger på en el-drevet færge med en kapacitet på 12 cykler og 12 personer i rutesejlad mellem Brunsnæs og Langballigau – og med mulighed for ombygning til 45 personer ved charter. Tidsplanen er, at færgen kan indsættes inden år 2020.

Projektet understøtter ambitionen om at være en attraktiv destination for cykelturisme. Byrådet vil i 2018 – 2021 iht. den politiske budgetaftale forsøge, at afsøge mulighederne for at understøtte en dansk-tysk satsning på en cykelfærge mellem Broagerland og Tyskland. Forprojektet vil indgå i opfølgningen på denne politiske målsætning. Processen herfra udarbejdes i 1. halvår 2018.

Formålet med cykelfærgeforbindelsen, er

- at skabe en attraktion og en fritidsaktivitet, som tiltrækker flere gæster til det unikke område omkring Flensborg Fjord
- give borgere langs Flensborg Fjord og turister helt nye oplevelsesmuligheder
- fremme samarbejdet og øge sammenhængskraften hen over fjorden, og herigennem fremme turisterhvervet i området med 3 pct. årlig vækst i antallet af udenlandske overnatninger
- bidrage til udviklingen i bred forstand i form af positive direkte og indirekte effekter på 5 pct. vækst i det turistskabte forbrug
- vækste med 1 pct. årlig i den private beskæftigelse på begge sider af Flensborg Fjord og skabe et bedre miljø på samme tid med bæredygtighed som kodeord.

Effekterne er

- at give ny vitalitet til det grænseoverskridende samarbejde med nordtyske aktører
- udnytte potentialerne af en cykelturisme i Europa i vækst
- øge besøgsantallet af tyske gæster
- nedbrydning af de politiske, administrative og kulturelle barrierer gennem partnerskabsaftaler omkring udbygning af infrastruktur på tværs af grænsen
- bidrage til, at Sønderborg kan blive centrum for sønderjysk turisme og dermed den mest søgte turistdestination udenfor hovedstaden

- med Tyskland som Danmarks største udenlandske turistmarked har færgeforbindelsen potentialet for, at øge væksten fra dette nærmarked, da det samlede projekt favner de unikke styrkepositioner
- på tysk side ses, at en cykelfærgeforbindelse opfylder målsætningen om nye produkter inden for Turismus Agentur Flensburger Förde GmbH's område for at tiltrække flere kystturister.

Midler og tilskud

- Broanlægget i Brunsnæs vil kræve en mindre opgradering. Der er givet tilsagn fra SE Vækstpulje på 80.000 kr. og indsamlet egne midler ved et triatlonløb på 20.000 kr.

Driften af færgen

- Færgedriften skal foreståes af en professionel operatør.
- Færgedriften vil kunne finansieres af billetindtægter ved rutesejlds for 12 passagerer i højsæsonen (juni til august samt påske- og efterårsferie, og weekendsejlds i sommerhalvåret), samt ved charterindtægter for op til 45 personer udenfor rutesejlds.
- Styregruppen anbefaler en fleksibel indrettet Solar-katamaran færge
- Rutesejlds forgår mellem Brunsnæs og Langballigau
- For at undgå at skulle investere i terrorsikring ISPA, sejles der med op til 12 passagerer på færgeruten.

Økonomi

- Forretningsplanen budgetterer med 936 ture om året med 8,7 passager pr. tur, i alt 8.143 passagerer.
- Billetindtægter årligt på ca. 542.964 kr.
- Estimerede indtægter ved sø-begravelser, ca. 60.000 kr.
- Charter: 188 timer á 2.500 kr., ca. 470.000 kr.
- Budgetterede indtægter på i alt kr. 1.072.964 kr.
- Driftsudgifter ved rutesejlds og charter: 664.539 kr.
- Overskud på 408.425 kr. før afskrivninger og forrentninger og uforudsete udgifter.
- Investeringsbudget: ca. 6.000.000 kr. til solarfærge inkl. klargøring. Afskrivning 30 år, 2,77% forrentning.

Juridisk vurdering

- Kommunen kan ikke lovligt drive færgen og har ikke lov til at give drifts-/anlægsstøtte til privat drevet færgefart, hverken direkte eller indirekte via f.eks. en underskudsgaranti.
- Kommunen kan ikke deltage i køb af færgen eller indgå i et konsortium, der køber færgen med henblik på at leje den ud.
- Dog vil det evt. kunne være muligt at indgå i et samarbejde i en eller anden form.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Taget til efterretning.

Punkt 6: Orientering - eksempler på initiativer på landdistriktsområdet

18/12689

Sagsresumé

I perioden 2007 til 2017 er igangsat en del fælles initiativer på landdistriktsområdet, både i form af fællesprojekter og enkeltstående initiativer som velkomstpakker og bosætningsfoldere. Udgangspunktet har været ønsker i de lokale udviklingsplaner fra flere landsbylaug, som med fordel kunne rulles ud til flere landsbyer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Landsbyerne i Sønderborg har siden kommunesammenlægningen arbejdet med udvikling af lokale udviklingsplaner i samarbejde med forvaltningen.

Nedenfor er oplistet nogle eksempler på større fællesprojekter:

- Konkurrenceprojekt for landsbylaug i perioden 2009-2010
- Skulpturudveksling i landdistrikterne, fra 2011
- CO2-neutralitet i landdistrikterne, 2012-2014
- Bæredygtige Landsbyer, 2014 -2016
- Forretningsplan for cykelfærge, 2016 – 2018
- Deltagelse i projekt ”Deleby”, 2015 - 2016
- Fælles udviklingsplan for Broagerland og Sydals, 2017 - 2019
- Alternative kollektive transportkoncepter i landdistrikterne, 2015 - 2018

Samtidig har landsbylaugene gennemført et antal af lokale projekter, der er beskrevet i den lokale udviklingsplan. Af andre fælles initiativer for at fremme bosætningen kan nævnes velkomstpakkerne, som et tværgående produkt. Her er udarbejdet små pakker til foldere, brochurer, gæstebilletter m.m., som en tilflytter-ambassadør i landsbyen deler ud til nye borgere. 10 landsbylaug deltog i et kursusforløb, der gav input til udarbejdelse af en velkomstfolder, men flere landsbyer har allerede deres egen folder.

Erhvervsservice og bosætningskoordinatoren har udarbejdet en tilflytterfolder på kommunalt plan, og her har samtlige landsbylaug skrevet deres egen indbydende tekst om netop deres lokalområde.

Landsbylaugene fik i december 2016 en god chance for at fortælle om hverdagslivet til læserne i Jyske Vestkysten. Her sendte avisen hver dag en julehilsen fra hver landsby.

For at opnå synlighed af de lokale arrangementer til et bredere publikum, har Landdistriktsudvalget sponsoreret annoncering for landsbylaug-arrangementer på pylonerne i Sønderborg, Gråsten, Nordborg og Guderup. Dette gælder dog kun de arrangementer, der henvender sig til en målgruppe i hele kommunen og/eller regionen.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Taget til efterretning.

Punkt 7: Generel orientering

18/12689

Sagsresumé

Orientering fra formanden

- Udvalget for levedygtige landsbyer

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

- Årshjul 2018

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 17-04-2018

Taget til efterretning.

Bilag

Faktaark Udvalgets anbefalinger

Anbefalinger fra Udvalget for levedygtige landsbyer

Landsbyer - nu og i fremtiden

Årshjul 2018 - Udvalget for landdistrikter, Natur og Fødevarer